

AL. OPREA: "In cautarea lui Eminescu - gazetarul"

AL. OPREA: IN CAUTAREA LUI EMINESCU - GAZETARUL

IV
In cautarea lui Eminescu - gazetarul
este practic o carte a laboratorului editiei Eminescu care asteapta lumina tiparului...

se întemeiează în analizele și concluziile sale pe Lucrările Pătrășcanu, cu atât în vechi de făcintări sociale, și nu pe etichetările polemice impuse de ideologia liberală...

EUGEN TEODORU: "Corabia mistuită"

P
este proza lui Eugen Teodorescu - autor, până acum, a numeroase cărți - un stil personal, ușor recunoscut. Plirosul personajelor, trama adesea spectaculoasă, lirismul ușor desuet, acuitatea observărilor psihologice constituie dominantele scrierii sale...

ce scoate însă povestirea din serie este aura sentimentală, emanată de poezia evocatoră a obiectelor, pe care autorul o sesizează remarcabil...

BREVIAR

SCRITORII SI PATRIA. Admirabila tabelata pe tema patriotismului publică revista "Orizont" (nr. 4), pornind de la recentul coloziu pe această temă desigură la Timisoara...

vină Urșulanu revelează, pe lângă însușirile cunoscute ale acestei epopoeie, a filmului istoric românesc, și alte elemente care, la vizionarea peliculei colorate, puteau să fie trecute cu vederea...

marxism autentic pe care, chipurile, Chereș îl denaturase, se vădesc la analiză friabile din interpretarea faptelor, divulgând o construcție teistică...

Capitolul de biografie ideologică eminesciană căruia Alexandru Oprea i acordă un insistent popas este tocmai cel privitor la relația dintre Eminescu și socialiști...

Eminescu a dezaprobat prigoana împotriva socialiștilor și a făcut-o în scris. Evident, aceasta nu înseamnă coincidența de program, dar înseamnă cel puțin respect față de ideile socialiste și o toleranță pe care partidele politice nu o vedeau...

M. Ungheanu

rele seot editie după editie, care de care mai senzationala. Tensiunea crește, oamenii vor să știe pe fericiți cistigatoare și cer grabirea deloșilor...

Corabia mistuită reprezintă o dovadă concludentă în acest sens, căci, dincolo de unele excușe explicative care afetează fluenta narativă, sună submințată atmosfera abia creată...

Valentin F. Mihăescu

în relief lucrările valoroase - cele ce reprezintă, în concertul popoarelor, "sufletul nostru", iar nu pe acela care fie că nu transmite nici o emoție, fie că nu are nimic comun cu spiritualitatea românească...

VIATA CARTILOR

POEZIE

Un imagist trăind spiritalul voluplății "Larguri" pe care îl procură propria imaginație este Toma Roman în "Larguri"...

IN LARG

Un imagist trăind spiritalul voluplății "Larguri" pe care îl procură propria imaginație este Toma Roman în "Larguri"...

sorbit" Ideea, adică motivul mai general pe care îl conțin aceste Larguri este identificarea procesuală a eului ca suport al întregii naturi...

Costin Tuchilă

Toma Roman: "Larguri", Editura "Albatros", 1983.

Imagine și legendă

U
n foarte interesant studiu* despre noile evoluții ale artei mediu românece a apărut recent la Editura Meridiane. Victor Simion realizează prin această carte nu numai o cercetare tematică, dar și o investigație complexă...

mentul de nouăte pe care îl relevă pe de o parte sinteza, pe de alta o serie de observații speciale. Capitolul III tratează despre originea și semnificațiile universului de semne zoomorfe în evul mediu românesc...

Gheorghe Buluță

* Victor Simion, "Imagine și legendă", Editura "Meridiane", 1983.

Tăria morală a continuității

Urmare din pag. 1
neromanice, poporul român nu și-a pierdut constanța de sine, de neam deosebit, și nici elementele proprii de cultură și civilizație străvechi moștenite...

zis "rumâni", întotdeauna și oriunde s-au aflat. Cultura scrisă în limba română a început foarte devreme (nu este nici un dubiu) și s-a dezvoltat mereu în ritmul unității de neam...

Unitatea de cultură și definierea unui popor o face limba; și limba română a avut o existență continuă și unitară. Cu fundal de formare (de aci al caracter romanic), cu fond structural latin și cu elemente slave ulterioare...

Dar, peste toate acestea, este de remarcat consonanța între elementele de cultură populară și cele ale scrișului cult în ce privește unitatea și continuitatea poporului, sub toate formele, pe teritoriul său ancestral de formare și existență...

București, 21. X. 1983

Citeva imagini fugare din Alba Iulia: ZIUA UNIRII

Consiiliul National Roman din Alba Iulia... UNIREA-DEZIDERAT DE VEACURI AL POPORULUI ROMAN

Ion Nicolescu

de Ionel Pop

unui mars, a cite unei hore din fanfara minerilor veniji de la Petrosani, care face o pată neagră, compactă intr-un colt al pietei. Asemenia tortului dintr-un caier se desprinde din multime un sir de oameni si curge pe strada ingusta spre Cetate. Ma grabesc sa ma alituz convoiului solemn, urcind inct spre zidurile imprejmuite de santul larg, in care in veac de primejdie se slobozeau aole Ampoiului. Iata portul cel mare, impodobit cu sculpturi. In frunte pajura cu doua capete a stapinirii habzburice. Acum mi se pare ca trufesce capete se aleaca lovite de moarte. Si din cicourile deschise in loc de strigate de biruinta izvoraste vaer de moarte. De ce se va fi speriat pajura, privind in dreapta si in stanga? In urmasie privirile frunte si imi saltă timpa.

De-a lungul crestel zidului inalt al cetății sir de străzi. Tot la cite vreo zece pasi. Inalt, nemiceșit, creșcuti din piatra zidului cu puștile in banduliera. Ce uniforma au oare? Suman albi, ciocareii albi in cisme: trinitate cam spre spate cătului de oate tot albe. Moți de pe la Vidra si Albca, oameni de credință venitii la slujbă, la cetatea acum a lor.

„Sus, de două părți ale unei porți se văd două lucarne mici, cu lumina tăiată de bară de fier. Se spune că in dosul lor sint cule și in același loc se așteaptă osinda Horea și colii săi. Imi fugie inchipuirea, și pare că zăresc in dosul zăbrnic fruntea înaltă înecată in apă leasă in bucio, și ochii celui ce acum își vede răsplătă și jertfa. Doar ce vede sint Moții lui!

Suiovi de oameni mă ia cu sine și mă trece pe sub boltă pății. Iată zidurile inalte și negre ale catedralii catolice, cu turnul in patru laturi, toșit deasupra. Valurile alor sante venaci i-au spălat pietrele. Parcă suferințele unui popor i-au innegrit peretii. Nu rezist isotei, — mă desprind și intru in umbra si sinistru al de sub cuola. Undeva, departe, un sacristan cu pași neuzitiți aranjează ceva pe altar. Nu am timp de zăbăvă, îndată mă anroniu de cele trei sarcofaze de piatră si mă opresc lină ele. Sint ale Corvinesilor. Cel al nefericutului fiu, Vladislav, și păstrat nestricat. Cel al fratelui, Miros, a fost profanat și refăcut din părțile rămase. Al lui Ioan, enoul, are, pe piatra laturilor, păstrat scene de război, pe capace, culcăți, figura Corviniului. Din murmurul multimei de afară mi se încheagă, cîntate in surdină, versurile din imnul nostru:

„Priviți, mărețe umbre, Mihal, Stefan, Corvine Română Nație, și veștri străpșopi.”

Privesc cadranul ceasului de buzunar și tresar enecat. Acum e ora nouă, și începe Adunarea Unirii. Mă rup de trecut și reverie și alerg să imi iau stuiba de mare cinste.

Sala Unirii e o încăperie mare, caracteristică pentru destinația ei de adunare: sala casinei, a clubului ofițerilor austriaci care serveau in cetate. Pereti vârtuiți, plafon fără decoratii, ferestre largi. Mă strecoar și eu prin usa înueșă, și imi predau „credenționalul” care mă îndreptăște să intru. Sala deia toșită de cel vreo 1.200 delocuri, cheată și îndreptată să hotărască soarta Transilvaniei. Mă încheșuesc cu greu, ca să ajung la masa secretarilor.

In sala om lină om, umăr lină umăr. In picioare, citeva scaune sint numai pentru mosnegi. In fundul sălii estrada conducerii de o parte, mai jos masa lungă a presei, de alta, cea a secretarilor.

Muzeul Unirii din Alba Iulia

Argumente cantemirești

Argumentul numelui de „român” și al limbii „românești” este des reitrat pentru sustinerea unității neamului in Muntenia, Moldova și Ardeal. Domitolul vorbește chiar de o „aeterna traditio”: „intreaul nostru neam românesc, printro-o traditie vesnică pnatră, se vădește a-si trage începutul din cetăteni romani — și se poate si dovedi ca atare — și păstrează chiar și astăzi cu țarie vechei nume al romanilor, chiar dacă ale neamuri le-au schimbat numele in „valahi” l asa cum am ardat mai sus.” Prin „traditie” Cantemir intelege si un simt immanent, o constință populară a originii comune existată in cele trei mari provincii românești: „Inainte de toate, chiar dacă tot acest neam a fost împărțit in trei tinuturi de căpetenie, totuși, tot se cheamă cu același nume de „români” disprietund adică și dind de-o parte numele de „valahi” care le-a fost dat de către popoarele barbare. Căci românii care trăiesc și astăzi in Transilvania, deasupra fluviului Olt, in tinutul numit Maramures, nu și-au numele de „valahi”, ci de „români” (mortari imi sint toți locuitorii tuturor nașilor din Transilvania). Cej din Valahia... Isi dau și ei la fel numele de români, iar țării lor de Tara Românească adică in latinește terra Romana, Noi

Odă Timpu-i horă mișcătoare timpu-i hora cea mai mare deși lui pielea i-au scos și i-au pus pe loc frumos intra-n pielea lui Novac și-i mai spun ce-ți spun cind tac va fi nuntă mare Bani hora mea n-are dșmanii iar dacă o și au și-am privi-o din trecut omeni rai și oameni buni orde hora in romanii și se-ncină ție dragă și te roagă ce te roagă țara joacă-ți hora la pentru Alba Iulia.

Dar treceau Neiertaji să fie acum și in veac Acel ce credeau că pot ține departe Frate de frate și mama de fiu, Acei ce credeau că pot pune Santinele limbii române și gratii Cințelor noastre de din veac!

Dar treceau doinele toate nu prin școli împărățaji De la Dunăre-n Suceava, de la Iza pin-la Jii Și din noapte făcînd ziua ne treceau pe sub feresti Cum in iernile curate cu colinde trec copii, Dar treceau flăcăii noștri din robite Transilvanii De veneau in țara-Mumă îmbrăcați in tricolor

Dar trecea limba română pe hotare ca un rug De n-aveau somn împărății și se cîtinuau imperii De căzură legi nedrepte ca rugina de plug Și-și intra, ca apa-n mătac, țara in hatul de milenii.

Marius Stănilă

Același dor Palmelle noastre brăzdate de aceleași rîuri de sudoare gîndul nostru incolțit din aceeași sămință curată frunțile noastre zvințate de același suflu statornic ochi noștri oplecați pe aceeași slove de cronici inimile noastre inecate in aceeași credință glauriile noastre chemate spre aceeași cuvinte ad-hoc pașii noștri încercați de aceleași pietre de hotar...

Virginia Meheș

Poem de decembrie Bună dimineața țară, doină străbună, bună dimineața Dunare, Carpați de milenii, azi pe vetre este piine și e soare piin pe boltă și e cîntec de poezi, riuri vaste de cerneală, pretundenți, peste tot ca un dangăt lin de clopot numai fapte de eroi, numai glorii de popor, și se cheamă Ceaușescu vreme de belșug — și se cheamă Ceaușescu vreme de stegari!

dulce cad ninsori din larguri — printre ramuri, peste-o patrie grădini vrednic ninge neapensul și-i ninsore de garoafe roșii, albe de prezent triumfător,

bună dimineața maică țară, maică bună, tu leănă Cosinzeană, România mea părinte iată-ne cu pruncul nostru orizont de vazezi iată-ne in casa noastră libere privighetori

Ion Machidon

Popor in cîmpie Multimi detunînd in cîmpie din adîncul istoriei descășugînd urale in delirul biruinței.

Frunți lîngă rîuți spălate de frunțe ceții, puținșie deose de umeri, ierburii spălate de rugină

praș de iarnă ciudat cînd s-au dezghiat toate florile hrănite cu rouă de eternitate

vis de veacuri stringînd un popor intr-o cîmboie curbuceu rostindu-și colorile să se vadă, să se știe!

Cristian Petre Malu

Intrarea in basoreliev Tărîm al civiltutilui, patria răsăr cîutele in amfiteatrul nopții lată izvoarele cu pupile adînci. lopoți de galără se strevăd și atunci ne strîgă pămîntii, și chiar atunci pămîntul se lasă cu noi o avanscănă din care apare soarele izbîndu-ne fețele arca senină și-apoi totul se revarsă piină nu se mai vede nimic doar zbaterea inimii evadînd spre lumină.

Sergiu Vaida

A „PROZEI SCURTE” ROMĂNEȘTI

MIHAIL SADOVEANU

IX

Nicu Vladimир

nicu Vladimир (zadă: Nike (victorie, biruință) + vadati (a domni) + mir (paace). Pentru întreaga sa creație literară...

marcă a unui lirism inconfundabil. Un poem ca 'Arba înrouată', în lina grațioasă și pesajă...

Cezar Ivănescu
N.R. Manuscrisele trimise pentru evaluare...

CUMPĂNA

Inotătorul
Acum la miezul nopții mă-ngrîjorează inotătorul adormit. Mai bine-n parcul toamei adormit...

George Alboiu
(Gabriel Lăiceanu, Jurnalul de la Pălinis, 1983) Pe 13 decembrie 1978 discipolul (Lăiceanu)...

PRIMUL LA REDACȚIE

Descoperirea unor manuscrise

În trei numere din LUCEAFĂRUL (nr. 31, 32 și 34 din 1983) Dan Zamfirescu...

Și despre întregul teazar au fost comunicate și verbal citorva cunosători, printre care și lui Ioan Iuțu...

Dumitru Zane

PSEUDO-CULTURA PE UNDE SCURTE (XLV)

„Refuzul” istoriei românești

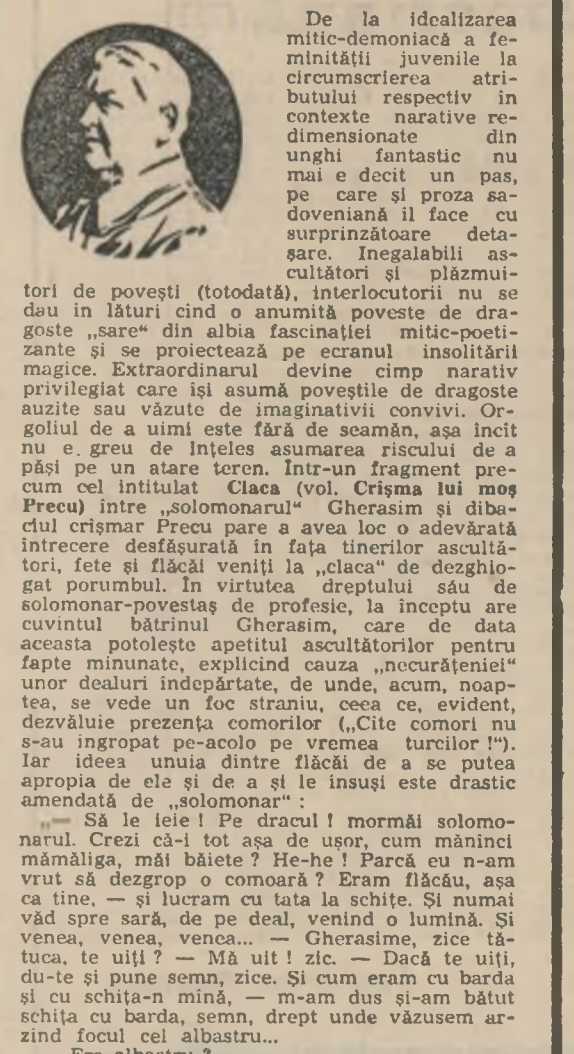
„Emigratismul” e obsedant, prăcăindu-se pas cu pas într-un refren aproape comic; pină și cite un studios...

notoriu și citeva observase chiar, într-o intervenție polemică, emanată de mediere românești...

despre copilul secolului

Despre copilul secolului, în deridare, nu s-a spus nimic măcar în seamă, iar de altii chiar hulisit automobilul...

Artur Silvestri

De la idealizarea mitic-demoniacă a femininității juvenile la circumscrisura atributului respectiv în contexte narative redimensionate...

Nicolae Ciobanu

Poeme de LIVIU DAMIAN

R. S. S. MOLDOVENEASCA

Poezii și proza vieții

Dar Eminescu mai însemnă mers pe jos ca traisă pe lungul drum de țară...

Desprinderea de vetre și pământ să fie oare-un drum către Luceafăr?

De proza vieții de-ori fugi poezii cu ce se va alege adevărul?

Mașinile la alte munci au plan. M-am înhamat la carul cu cuvinte.

Măreția furnicului

Nu mai strivit - din muncă se oprește dar vine neamul lui unde-a căzut...

Măreț este furnicul care poartă o operă mai mare decît el...

Măreț este furnicul. De la dînsul ne-am învățat, prea poate, a zidi în osul sfînt al lului...

Măreț furnicul, el nu pregătește a moarte pentru neamul de furnici...

Pe-acest Pămînt cu haine sfișiate pe-acest Pămînt acoperit de răni...

Măreț furnicul, cel care lucrează în temelie casei care-o am...

Eu nu mă tem c-o să-mi dărim casa acei care e pururi ziditor...

Tu, Gabriela, blonda mea mezină prinzind cu-ouzul versul care-l zic...

Eu am văzut odată-n fapt de seară - aprins de răi - viața un moșior.

Salcîm în floare

Rugați-vă pentru nemurirea salcîmului meu poezii cu lire înstelate...

Că el curat răsărint din lut prin trei sfînșinduși și locul...

De căngile rădăcinilor sale se mai în casele, dîmbul...

E aerul sfînt în lucrare îl ară abinele, trezele. Graiule - tulger și floare - pure și-s meterezele.

Zilele literaturii din R. S. Macedonia

In cadrul manifestărilor culturale prilejuate de sărbătoarea națională a R.S.F. Iugoslavia...

Cei doi autori iugoslavi ale căror volume au fost lansate au acordat autografe.

susținut un recital de poezie. Au citit din creația proprie Gane Todurovski, Petre M. Andreevski...

In continuare, invitatul de Alexandru Balaci și George Bălăiță, oaspeții au efectuat vizite de documentare în județele Argeș, Gorj și Dolj.

Cu acest prilej, au avut loc întîlniri consacrate poeziei macedonene la Curtea de Argeș și Craiova.

LA MUZEUL NIKOLAI OSTROVSKI s-a deschis de curînd o expoziție dedicată lucrărilor sculptoricești Lina Pop.

Cine vede-un rău și ride bucurîndu-se febril e mai rău ca cel cu răul...

Cine vede-un rău și plînge tropăind neputincios jalnic e, dar încă poate să mai fie de folos.

Cine vede-un rău și umflă vorbe goale ce nu-l dor cine strîgă, dar n-ajută este-o coadă de topor.

Cine vede-un rău și sare să mi-l ia din rădăcini chiar de cade, fapt-a-i crește. Spiniu lui se fac lumini.

Urare de pace

Face, iubito, focului sacru colinelor cu umeri obosiți cîmpilor cu sufletul la gură...

Pace pînteului ca flacăra pruncului tipînd o victorie brațelor în stare să-l primească pe micul zeu în univers.

Pace strămoșilor, pace cîmpiei pe care el va trebui să o are împărțîndu-și zilele cu fiecare bratră...

Memorie și pine îi menesc așa cum veghe și vis sînt acum cînd orice nor pe boltă îmi poreba floare de crin, ba stană de fum.

Întoarcerea fiului încărunțit

Bună seara, margine de set. Bună seara, cîntec al sevierii. Bună seara, viața mea de vie...

Bună seara, pașnice izvoare. Bună seara, declari rețezate. Bună seara, blîndelor mioare...

Bună seara, fetelor frumoase palide ca frunza de tutun. Bună seara, cuburi, opac, case. Bună seara, plaiule străbun.

Bună seara, voblene bătrîne. Bună seara, corbulelor noi. Bună seara, corbule de pine...

Bună seara - zic - și clipele mele. Bună seara, somule ce vii. Bună seara, frunze, roiri, stele...

Părinți

Se dedică Jubileului de aur al căsătoriei părinților mei Ștefan și Eufimia

Mi-a dat tata lăm de casă lemn de brod și de stejor. Mi-a dat mama cîntec rar ca un strug de iămioasă.

Mi-a dat tata chef de-a întrece și la horță, și la zis. Mi-a dat mama un baris lacrimă de mîntă rece.

Mi-a dat tata Brat fierbinte oasă de fi cum sînt. Mi-a dat mama tremur blînd lîngă spuză ce asfînte.

Mi-a dat tata mîntă trează calcul rece ca un scut. Mi-a dat mama dor tăcut inimă ce singurează.

Mi-o zis tata de lumină să-mi fie pocală plin. Mi-o zis mama să revin lîngă ea, sub o colină. 1981, noiembrie

PREMII

ZIARISTUL Jacques Duquesne, 43 ani, a primit marți premiul „Internale” pentru romanul intitulat „Marta Vandamme”...

PREMIUL Chateaubriand 1983, dotat cu suma de 50.000 F., a fost atribuit lui Henri Amouroux...

CRIMĂ ÎNTR-O GRĂDINĂ ENGLEZEASCĂ (The Draughtman's Contract) a britanicului Peter Greenaway...

REPERE

Civilizația sumeriană (III)

Un loc aparte este acordat de Constantin Daniel în cărțile sale - problema spirituală, precum și artelor din Sumer și din întregul Orient de mijloc...

sint, desigur, Lamentațiile lui Irmiahu: „O, cum s-a întunecat aurul, și cel mai curat aur s-a schimbat faia...”

Mulțimea studiilor întreprinse de eruditul român în ceea ce privește civilizația și cultura Orientului de mijloc probază, după opinia noastră, o foarte limpede conștiință a scopurilor...

Aurel-Dragoș Munteanu

REVISTA STRĂINĂ

PREMIUL „NIVO” al editurii „Europa” din Budapesta, ce se acordă anului cel mai bun traducător în limba maghiară din literatura străină...

INEPIND din numărul său din 4 noiembrie cotidianul francez „Le Figaro” publică în folieton romanul lui Vintilă Corbul...

EDITURA „GALLIMARD” din Paris a reunit într-un volum intitulat „La Rose profonde” trei plăcuțe de versuri ale lui Jorge Luis Borges...

FRANK SINATRA, actorul și cântărețul Frank Sinatra, actorul James Stewart, balerina-coreografa Katherine Dunham și compozitorul Virgil Thompson...

DIRK BOGARDE, cunoscutul actor britanic, preferatul lui Visconti și Losey, se arde într-o ipostază insolită, aceea de autor de romane...

DRAGA COLETTE este titlul unui roman documentar de mare interes consacrat celebrului romancier francez. Un personaj înalt, privit în întimitate...

PREMIUL PRIMULUI ROMAN a fost atribuit la Paris tinerei scriitoare de 25 de ani Elvire

SPORT

Ning-e în toată țara, cu porțile deschise

Cînd ninge, mă simt așezat în timpul dus ca lenea aromelor în petelele unui tandrăfir. Ninsorile sînt pentru mine mîrlie sudului, corabia sfîșindu-și pinza...

Pe stadionul Dinamo din București, jucătorii Universității Craiova au plătit cu două ingununchi marea victorie pe care au obținut-o la Bratislava...

Tot miercuri, la Zürich, au fost stabilite grupele preliminarele Campionatului mondial de fotbal din 1986...

Fănuș Neagu